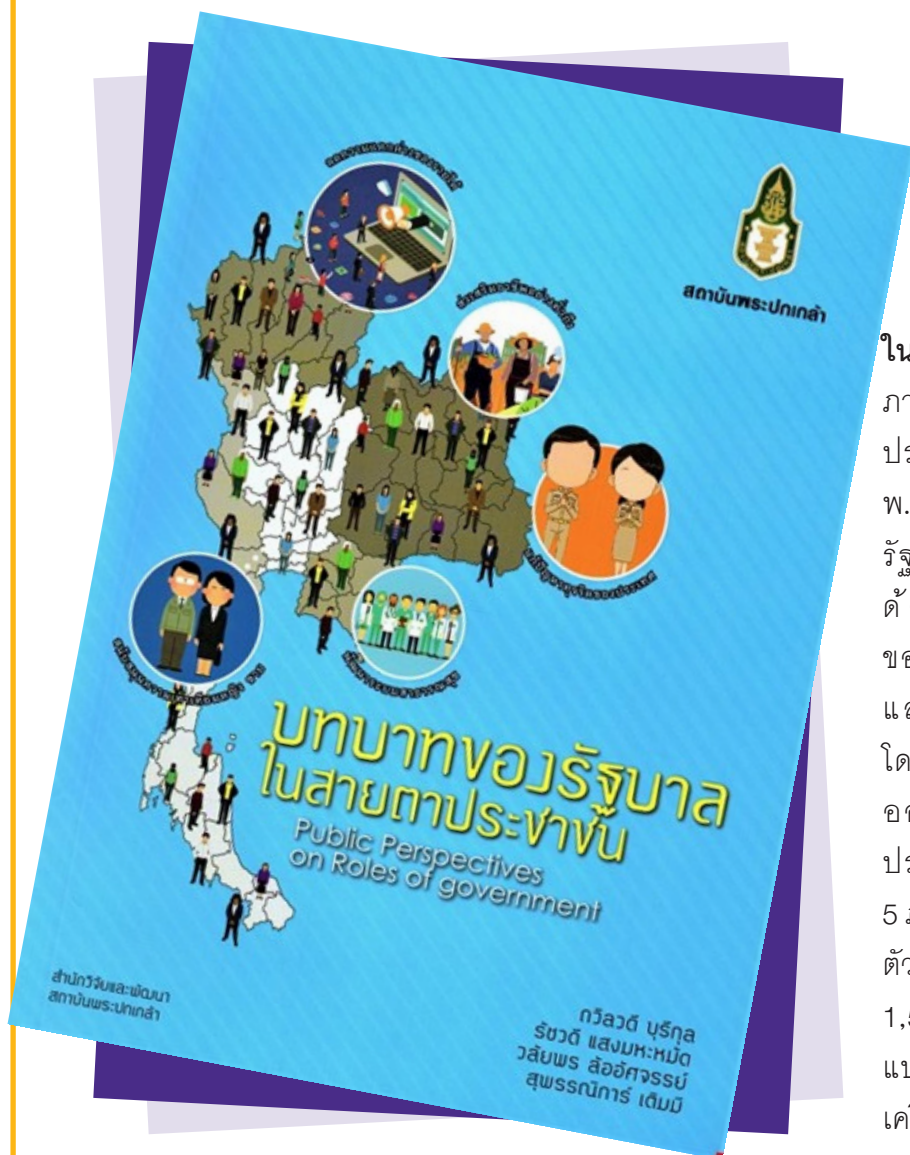

RS 4.64

งานวิจัย “บทบาทของรัฐบาลในสายตาของประชาชน” เป็นงานศึกษาภายใต้โครงการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาล พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นช่วงการปกครองของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ด้วยความเชื่อว่าการดำเนินงานของรัฐบาลย่อมมีผลต่อความเชื่อมั่นและความคาดหวังของประชาชน โดยกลุ่มเป้าหมายคือคนไทย ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ แบ่งพื้นที่ทำการศึกษาเป็น 5 ภาค และกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างเป็นระบบ จำนวนทั้งหมด 1,500 ตัวอย่างโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว อันมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือของการศึกษาได้มาจากโมเดลการศึกษบทบาทของรัฐบาลจากโครงการ International Social Survey Programme (ISSP)

ชื่อเรื่อง : บทบาทของรัฐบาลไทยในสายตาประชาชน (Public Perspectives on Roles of Government)

นักวิจัย : ดร.กวีลวด บุรีกุล นางสาวริชวดี แสงมทะหมัด และคณะ

ISBN : 978-616-476-150-6

จำนวนหน้า : 201 หน้า

จัดพิมพ์โดย : สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า

ปีที่พิมพ์ : 2563

ผู้สรุป : นางสาวริชวดี แสงมทะหมัด

ผู้ออกแบบ : นายริชชดลส์ รัตนวิเชียร

RS 4.64

สำหรับที่มาของการศึกษานั้นมาจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มีการระบุถึงสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของปวงชนชาวไทย รวมทั้งหน้าที่ของรัฐ เช่น การสร้างความมั่นคงของรัฐ การบริการสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของประชาชน การบริการสาธารณสุข การจัดการศึกษา หน้าที่หนึ่งที่สำคัญของรัฐคือ การดำเนินการให้ประชาชนได้รับการบริการสาธารณะที่ทั่วถึงและเท่าเทียม มีการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน การดำเนินการบริหารบ้านเมืองด้วยความยุติธรรมไม่เลือกปฏิบัติ อย่างไรก็ตามบทบาทของรัฐในบางเรื่องตามมุมมองของประชาชนนั้นนำไปสู่ข้อถกเถียงว่า สิ่งที่รัฐบาลดำเนินการนั้นเป็นสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ หรืออาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงจำเป็นต้องศึกษาว่าสิ่งที่รัฐบาลได้ดำเนินการได้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และประชาชนมีความรู้สึกเช่นไร

ผลการศึกษาของงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับบทบาทและความรับผิดชอบของรัฐบาล

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของรัฐบาล รวมถึงความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อความรับผิดชอบของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ

1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

IWF

56.0

หญิง

44.0

ชาย

อายุ

27.1

50-59 ปี

22.0

40-49 ปี

อายุเฉลี่ย = 42.02 ปี

การศึกษา

35.5

มัธยมศึกษา
ตอนปลาย

24.6

ประถมศึกษา

16.5

ไม่จบ
ประถมศึกษา

อาชีพ

เกษตรกร 34.8

เจ้าของกิจการ 16.4

พนักงานขาย 14.5

รับจ้างทั่วไป 13.3

แม่บ้าน 10.4

อื่น ๆ 10.6

บทบาทของรัฐบาลในเรื่องสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

มุ่งเน้นสำรวจบทบาทของรัฐบาลต่อเสรีภาพและความปลอดภัยของประชาชนและต่อชาติ โดยประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 49.4 เห็นว่ารัฐบาลควรมีสิทธิในการใช้วีดีโอเพื่อตรวจตราระแวดระวังประชาชนในพื้นที่สาธารณะ แต่เมื่อก้าวถึงการคอยติดตามสอดส่องการส่งอีเมลล์และข้อมูลอื่น ๆ ที่มีการแลกเปลี่ยนทางอินเทอร์เน็ต ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 32.5 มองว่ารัฐบาลไม่ควรจะมีสิทธิที่จะดำเนินการแน่นอน สำหรับมาตรการของรัฐบาลในการรักษาความปลอดภัยของชาติ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของประชาชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยที่พวกเขาไม่รู้ พบว่าสัดส่วนของคำตอบที่ว่ารัฐบาลมี สิทธิที่จะดำเนินการดังกล่าวมีจำนวนเท่ากับคำตอบว่ารัฐบาลไม่มีสิทธิที่จะดำเนินการ ผลสำรวจยังพบอีกว่ารัฐบาลไม่มีสิทธิที่จะกักตัวผู้อื่นเป็นระยะเวลานานโดยไม่มีเหตุจำเป็น โดยปราศจากการนำตัวมาพิจารณาดีหรือการดักฟัง การสนทนาทางโทรศัพท์ของประชาชน เพราะทั้งหมดนี้ล้วนถูกมองว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของประชาชน

ด้านความเหมาะสมในการใช้จ่ายของรัฐบาล

เป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการของรัฐบาลเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจที่ดีของประเทศ และสร้างรัฐสวัสดิการที่มีคุณภาพและการใช้จ่ายของรัฐบาลในประเด็นต่างๆ ว่ามีความเหมาะสมหรือไม่ พบว่า ด้านที่ประชาชนต้องการให้รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายให้มากขึ้นอย่างมาก ได้แก่ ด้านการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 57.6 ด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 48.4 และ ด้านเงินบำนาญชราภาพ คิดเป็นร้อยละ 44.3 ส่วนด้านที่ต้องการให้รัฐบาลเพิ่มการใช้จ่ายให้มากขึ้น คือ ด้านเงินชดเชยการว่างงาน

คิดเป็นร้อยละ 38.0 และด้านสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 39.4 ในขณะที่ด้านที่ผู้ตอบต้องการให้รัฐบาลใช้จ่ายเท่าเดิม ได้แก่ ด้านตำรวจและการบังคับใช้กฎหมาย และด้านการทหารและการป้องกัน ทั้งนี้ จากผลการศึกษา มีข้อสังเกตว่า ประชาชนโดยส่วนมากมักให้ความสำคัญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตและสังคมใกล้ตัว เช่น เรื่องการศึกษา เรื่องสุขภาพ และเรื่องเงินบำนาญชราภาพ ส่วนเรื่องไกลตัวและไม่ได้ประสบปัญหาโดยตรงประชาชนเห็นว่ารัฐควรใช้งบประมาณเท่าเดิม

ด้านความรับผิดชอบในการดำเนินการต่าง ๆ ของรัฐบาล

ประชาชนเกือบทั้งหมดมองว่าการจัดหาสวัสดิการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการดูแลสุขภาพ การจัดหาที่อยู่อาศัย การจัดหางาน และการลดความแตกต่างระหว่างรายได้ เป็นสิ่งที่รัฐบาลควรรับผิดชอบเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยประชาชนมากกว่าร้อยละ 50 เห็นว่าเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลโดยตรง ได้แก่ 1) การจัดหาการดูแลสุขภาพสำหรับผู้เจ็บป่วย 2) การควบคุมราคาสินค้า และ 3) การให้การช่วยเหลือด้านการเงินแก่นักศึกษาที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ในส่วนของประเด็นที่ประชาชนน้อยกว่าร้อยละ 50 มองว่าเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาลคือ 1) การกำหนดกฎหมายที่เข้มงวดสำหรับอุตสาหกรรมเพื่อลดการทำลายธรรมชาติ 2) การจัดหาที่อยู่อาศัยที่มีมาตรฐานสำหรับผู้สูงอายุ 3) การลดความแตกต่างของรายได้ระหว่างคนรวยและคนจน 4) การจัดหางานสำหรับทุกคนที่ต้องการ 5) การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ 6) การจัดหาบ้านที่เหมาะสมสำหรับคนที่ไม่สามารถหาได้ 7) การให้การช่วยเหลือภาคอุตสาหกรรม 8) การจัดหาที่อยู่อาศัยที่ได้มาตรฐานสำหรับผู้ว่างงาน ตามลำดับ

RS 4.64

3

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานของรัฐบาล รวมถึงความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อความรับผิดชอบของรัฐบาลในด้านต่าง ๆ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อระดับความเชื่อมั่นต่อข้าราชการ พบว่าปัจจัยด้านอายุและการศึกษามีผลต่อความเชื่อมั่นต่อข้าราชการ ส่วนด้านการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ จะเห็นได้ว่าระดับการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อข้าราชการที่ลดลงทันทีและในทางกลับกันประชาชนเห็นว่าหากไม่มีการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือมีในระดับที่น้อย จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อสภาผู้แทนราษฎรและข้าราชการที่เพิ่มมากขึ้น

นอกจากนี้ในงานวิจัยได้วิเคราะห์ต่อเนื่องถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคาดหวังของประชาชนต่อความรับผิดชอบของรัฐบาล พบว่า ยิ่งประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อข้าราชการมากเท่าไร จะยิ่งคาดหวังว่ารัฐบาลจะดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น สำหรับปัจจัยด้านระดับความเชื่อมั่นต่อสภาผู้แทนราษฎรและข้าราชการที่มีผลต่อระดับความคาดหวังในบทบาทของรัฐบาลนั้น จะเห็นได้ว่าหากประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อข้าราชการและสภาผู้แทนราษฎรเพิ่มขึ้นความคาดหวังของประชาชนในบทบาทของรัฐบาลก็จะเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

สำหรับข้อเสนอแนะของการศึกษา นักวิจัยได้นำเสนอว่าเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้ตรงและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รัฐบาลควรจะเน้นดำเนินการใน 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการสนับสนุนความเท่าเทียมชายหญิง โดยการจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับความรู้ความเข้าใจและส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคทางเพศในสังคมให้มากขึ้น

2) ด้านการช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจและการดำรงชีพให้กับประชาชน เพื่อเป็นการตอบสนองความคาดหวังของประชาชน และให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคมมากยิ่งขึ้น

3) ด้านการทุจริตของข้าราชการและสภาผู้แทนราษฎร รัฐบาลต้องมีกลไกในการตรวจสอบผ่านการปรับปรุงกฎระเบียบการดำเนินงาน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน และลดระดับการทุจริตของภาครัฐ

